

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 13 października 2023 r.

ZP-KNPS.431.6.36.2023.MB1

Pani
Joanna Fornalska
Dyrektor
Centrum Usług Społecznych
w Jedlinie-Zdroju

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 21-24 sierpnia 2023 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 901 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Monika Broniszewska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Małgorzata Staszczak – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Centrum Usług Społecznych w Jedlinie-Zdroju zwanym dalej „CUS”, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia 21 sierpnia 2023 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 czerwca 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półroczu 2023 r.

Jednostką kieruje Pani Joanna Fornalska zatrudniona od dnia 1 stycznia 2023 r. na stanowisku Dyrektora Centrum Usług Społecznych w Jedlinie-Zdroju, wcześniej

tj. od 7 sierpnia 2017 r. do 31 grudnia 2022 r. na stanowisku Kierownika OPS w Jedlinie-Zdroju.

Podpisany w dniu 25 września 2023 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowością działania Centrum Usług Społecznych w Jedlinie-Zdroju w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),

- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Ustalono, że Dyrektor CUS w Jedlinie-Zdroju na podstawie Zarządzeń Burmistrza Miasta Jedlina-Zdrój o Nr 49/2017 z dnia 7 sierpnia 2017 r. i Nr 5/2023 z dnia 2 stycznia 2023 r. wydaje decyzje administracyjne potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 54 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2561 ze zm.).

Gmina Miejska Jedlina-Zdrój nie prowadzi na swoim terenie mieszkania chronionego. Rada Miasta Jedlina-Zdrój w dniu 30 stycznia 2020 r. podjęła Uchwałę Nr XV/100/20 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia pomiędzy Gminą Wałbrzych, a Gminą Jedlina-Zdrój w sprawie realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej dotyczącego prowadzenia mieszkania chronionego. W dniu 3.03.2020 r. zawarto Porozumienie Międzygminne pomiędzy Gminą Jedlina-Zdrój, a Gminą Wałbrzych w sprawie powierzenia Gminie Wałbrzych przez Gminę Jedlina-Zdrój realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej dotyczącego prowadzenia mieszkań chronionych. Na podstawie niniejszego Porozumienia, mieszkańcy Gminy Jedlina-Zdrój mogą być kierowani do mieszkania chronionego, w miarę posiadanych przez Gminę Wałbrzych wolnych miejsc.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 6, 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor w okresie objętym kontrolą nie informowano o potrzebach/nie złożono wniosków o udzielenie pomocy w formie:

- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),

- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków specjalnych celowych (pkt 1),
- opracowywania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenia i realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Gmina nie posiada na swoim terenie domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym (art. 17 ust. 2 pkt 3). Osoby z terenu Gminy Jedlina-Zdrój wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowane są do placówek odpowiedniego typu, zlokalizowanych najbliżej miejsca ich zamieszkania.

W gminie Jedlina-Zdrój funkcjonuje przy Centrum Usług Społecznych Klub Seniora, który działa codziennie od poniedziałku do piątku w godz. 8:00-14:00. Jest on prowadzony w formule klubu samopomocy. Klub jest finansowany ze środków Gminy Jedlina-Zdrój.

Gmina Jedlina-Zdrój nie realizowała zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Centrum nie złożono wniosków o udzielenie pomocy.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 6 i 9 ustawy, dotyczące:

- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),

- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 3, 4, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),

nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor CUS, w okresie objętym kontrolą na terenie Gminy nie było zgłoszeń/wniosek o taką pomoc.

Gmina Jedlina-Zdrój nie prowadzi i nie rozwija infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy). Z wyjaśnień Dyrektora Ośrodka wynika, że w okresie objętym kontrolą nie wpłynął wniosek o udzielenie tej formy pomocy. Natomiast jeżeli wystąpi potrzeba udzielenia takiego wsparcia Ośrodek będzie kierował osoby potrzebujące wsparcia do ŚDS prowadzonego przez Powiat Wałbrzyski.

Centrum Usług Społecznych w Jedlinie-Zdroju koordynowało realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Dyrektor CUS nie wytaczał powództw o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy. Jednakże osobom zgłaszającym się do Centrum udzielano informacji o sposobie ich wytaczania (art. 110 ust. 5 ustawy).

W okresie objętym kontrolą Centrum skierowało 1 wniosek o ustalenie stopnia niepełnosprawności (art. 110 ust. 6 ustawy). Ponadto mieszkańcom Gminy udzielano informacji w przedmiotowym zakresie oraz udostępniano druki i pomagano w kompletowaniu niezbędnej dokumentacji.

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Jedlinie-Zdroju składał Radzie Miasta coroczne sprawozdania z działalności Centrum oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor Centrum spełniał odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiadał, co najmniej 3 letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Centrum spełniali wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł miesięcznie wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy otrzymywało 3 pracowników socjalnych realizujących pracę socjalną. Dodatek ten nie był wliczany do wynagrodzenia zasadniczego pracowników socjalnych.

W sprawdzonych aktach osobowych pracowników socjalnych Centrum znajdowały się stosowne dokumenty potwierdzające przyznanie dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje teren Gminy Jedlina-Zdrój zamieszkały przez 4 236 mieszkańców, w tym 45 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.07.2023 r.).

W Centrum Usług Społecznych w Jedlinie-Zdroju na dzień kontroli zatrudnionych było 3 pracowników socjalnych na 3 etatach.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej, centrum usług społecznych zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Centrum usług społecznych zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych.

Mając na uwadze powyższe Centrum Usług Społecznych w Jedlinie-Zdroju na dzień kontroli spełniało powyższy wskaźnik zarówno w stosunku do liczby ludności gminy jak i liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W okresie objętym kontrolą Centrum realizowało zadania z pomocy społecznej wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583 ze zm.), zwanej dalej „specustawą”.

W trakcie kontroli ustalono, że Centrum realizowało:

- bezpłatną pomoc psychologiczną,
- jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 300 zł w oparciu o art. 31 specustawy – środki z Funduszu Pomocy,
- pomoc w formie posiłków dla dzieci i młodzieży przyznawaną w formie decyzji administracyjnej – środki z Funduszu Pomocy,
- pomoc w formie zasiłków okresowych – środki z Funduszu Pomocy,
- pomoc w formie zasiłków celowych – środki z Funduszu Pomocy.

Ustalono, że pracownicy Centrum Usług Społecznych w Jedlinie-Zdroju posiadali upoważnienia wydane przez Burmistrza Miasta Jedlina-Zdrój do prowadzenia postępowań w sprawach jednorazowego świadczenia pieniężnego dla obywateli Ukrainy, o których mowa w art. 31 specustawy.

W sprawdzonej sprawie dotyczącej ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca w domu pomocy społecznej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (J.B.) brak dokumentu potwierdzającego odbiór decyzji Nr PS.4030.2.2020/2022 z dnia 21.02.2022 r. przez Stronę.

Właściwe doręczenie decyzji ma kluczowe znaczenie dla jej wykonania. Czynności materialno-techniczne doręczenia są sformalizowane ze względu na konieczność ścisłego określenia faktów powodujących skutek prawny. Ścisłe przestrzeganie tych wymagań formalnych należy do obowiązków organu administracyjnego, albowiem od skuteczności doręczenia zależą w wielu przypadkach uprawnienia procesowe i materialno-prawne stron. Przepisy art. 39 i następane k.p.a., regulujące kwestie doręczeń w postępowaniu administracyjnym, nie mają w żadnym stopniu charakteru uznaniowego, są to przepisy bezwzględnie obowiązujące. Obowiązek dysponowania przez organ dokumentem potwierdzającym odbiór aktu jest jasno i jednoznacznie sformułowany. Decyzje administracyjne należy doręczać za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy. W przypadku doręczania korespondencji przez pracowników należy dopilnować, aby odbierający potwierdził doręczenie mu pisma swym podpisem, ze wskazaniem daty doręczenia.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Brak wskazania daty odbioru decyzji administracyjnych dot. ponoszenia odpłatności za

pobyty w domu pomocy społecznej przez Stronę.

Wobec stwierdzonej nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Wszelkie pisma, w tym decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej doręczać stronom postępowania za pokwitowaniem przez pocztę, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy, a gdy działa przez przedstawiciela – temu przedstawicielowi.

W przypadku doręczania pism w lokalu organu administracji publicznej lub przez pracowników dopilnować aby odbierający pismo potwierdzał doręczenie mu pism swym podpisem ze wskazaniem daty doręczenia.

Podstawa prawna: art. 39, art. 40 § 1, art. 42 § 2, art. 46 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta Jedlina-Zdrój
2.a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt